Finnbygder i samverkan
FINNSAM

FINNSAM INFORMATION

Årgång 9 Nr 1 – mars 2003

Projekten kommer och går. Nu är jag inne i ett nytt med Dalarnas Museum som huvudman.

Inventering av delar av vårt kulturarv pågår i pilotlänen Norrbotten, Dalarna, Värmland och Skåne. Min uppgift är att leta fram så många filmer, bild-samlingar och ljudsamlingar som går i Smedjebacken och Ludvika kommuner. Jag tar emot alla tips.
Har du eller känner du till gamla filmer och bildsamlingar i och utanför Dalarna så hör av dig till mig så slussar jag vidare till inventerare.

Vårt kulturarv är viktigt att bevara!

Christina Norlander

Nästa info utkommer i juni 2003. Sista manusdag blir sista maj.

Detta nummer innehåller bl.a.:

- Ekonomisk redovisning
- Protokoll från vinterkonferensen
- Inbjudan till vårkonferensen
- Till minne av Arne Östman

www.finnsam.org

FINNSAM – svenska kontot
Årsredovisning 2002

Ingående balans den 1/1 2002

Tillgångar		Skulder	
Kassa	900:50	Fond	7.939:00
Postgiro	24.787:42	Eget kapital	17.748:92
Summa:	**25.687:92**	**Summa:**	**25.687:92**

Omsättning 1/1 - 31/12 2002

	Intäkter	Kostnader
Ränta	141:76	0:00
Utskick	4.914:50	7.583:00
Övrigt	0:00	315:00
Administration	15.180:00	15.683:00
Summa:	**20.236:26**	**23.581:00**

Vinst- och förlusträkning 1/1 - 31/12 2002

Intäkter		Kostnader	
Ränta	141:76	Utskick	2.668:50
		Övrigt	315:00
Underskott	3.344:74	Administration	503:00
Totalt:	**3.486:50**	**Totalt:**	**3.486:50**

Utgående balans den 31/12 2002

Tillgångar		Skulder	
Kassa	361:50	Fond	7.986:63
Postgiro	21.981:68	Eget kapital	14.356:55
Summa:	**22.343:18**	**Summa:**	**22.343:18**

Att omsättningen är så hög på kontoslaget administration beror på att Kulturfonden för Sverige och Finland betalade in ett större belopp till Finnsam för vidare förmedling till två speciella projekt. Det ena ”Finnskogsdagar på Skansen” gick jämnt upp ekonomiskt, medan det andra ”Släktforskardagar i Borlänge” gav ett överskott på 649:50. Överskottet användes i sin tur enligt beslut till utskick av ”Finnsaminformation”.

FINNSAM – norska kontot
Årsredovisning 2002

Ingående balans den 1/1 2002

Tillgångar			**Skulder**
Postgiro	7.494:27	Eget kapital	7.494:27
Summa:	**7.494:27**	**Summa:**	**7.494:27**

Omsättning 1/1 - 31/12 2002

	Intäkter	**Kostnader**
Utskick	110:00	0:00
Ränta	26:16	0:00
Summa:	**136:16**	**0:00**

Vinst- och förlusträkning 1/1 - 31/12 2002

	Intäkter		**Kostnader**
Utskick	110:00		
Ränta	26:16	Överskott	136:16
Totalt:	**136:16**	**Totalt:**	**136:16**

Utgående balans den 31/12 2002

Tillgångar		**Skulder**	
Postgiro	7.630:43	Eget kapital	7.630:43
Summa:	**7.630:43**	**Summa:**	**7.630:43**

Framtida reservationer:	***"Sigurds minne"***	***+7.986:63***
	"Arne Östmans vänner"	***+4.165:00***
	Utskick	***+4.265:00***
	Litteraturprojekt (avsl.)	***+3.010:00***

Årets vårkonferens i Smedjebacken gav ett överskott på 687 kronor. Beloppet överfördes till höstkonferensen i Strömsund som gick jämnt upp ekonomiskt.

Under året har över sexhundra exemplar av vår handbok "Det skogsfinska kulturarvet" sålts. Den utgående balansen för denna försäljning uppgår den 31/12 2002 till +38.058 kronor.

Örebro den 24 januari 2003 Tor Eriksson (Kassör)

Protokoll fört vid Finnsams ledningsgruppsmöte i Torsby 2003-02-02

i samband med arkivträff.
Lokal: Torsby Finnkulturcentrum.

Närvarande: Maud Wedin, ordf., Lars-Olof Herou, Tor Eriksson, Kjell Nordqvist, Inga-Greta Lindblom, Maths Östberg, Jan-Erik Björk, Rolf Rönning, Tellervo Zetterberg, Anita Vannevik, Birger Nesholen.

§ 1.
Ordförande Maud Wedin hälsar välkommen. Till protokollförare väljes Anita Vannevik
Till justeringsman väljes Inga-Greta Lindblom.

§ 2.
Kassören Tor Eriksson presenterar årsredovisningen för 2002 för såväl norskt som svenskt konto. Boken Det skogsfinska arvet kommer att ge ett bra överskott sedan alla fakturor är betalda. Beslutas att bokkontot flyttas från ordförande till kassören. I lager hos Finnsam finns ca 15 ex. av boken.

§ 3.
Informationshäftet om Skogsfinnarna på engelska jobbar Maud Wedin på. Det tar sin tid och är inte särskilt enkelt med hänsyn till alla specialtermer. Finsk utgåva planeras också. Från Kulturfonden Sverige-Finland har erhållits 17.000:- till utgivningen.

§ 4.
Albrekt Segerstedts samlingar från 1880-talet håller på att renskrivas av Christina Norlander, Kjell Nordqvist, Torsby Finnkulturcentrum, Rolf Rønning m.fl. Bilderna har scannats av på ATA (Antikvarisk-topografiska arkivet) och är klara. Arbetet fortsätter med kontroller av det skrivna.

§ 5.
Från släktnamnsgruppen finns inget nytt att rapportera. Arbetet fortskrider och mer info kommer vid TFC:s 10-årsjubileum i juni.

§ 6.
Jan-Erik Björk föreslår att Finnsam trycker på hos Riksarkivet om filmning av Länsräkenskaperna för Värmland och Örebro län framför allt för tiden efter 1631. Dessa är idag inte tillgängliga överhuvudtaget p.g.a. slitage och tidens tand. Beslutas att Jan-Erik Björk gör ett förslag till skrivelse. Brevet bör undertecknas av flera intressenter , t.ex. Arkivcentrum i Karlstad och TFC.

§ 7.
Maths Östberg har hittat ytterligare ett tiotal rior och bastur. Påtalas det svaga intresset för skogsfinska byggnader hos lands- och länsantikvarierna. Finnsam bör trycka på här. Den nya chefen för Riksantikvarieämbetet heter Inger Liliequist, kommer närmast från Härnösand men har rötter i Vitsand, Värmland. Hon är väl förtrogen med finnkulturen genom Maud Wedin. Talltorpsrian i Smedjebacken räddades tack vare Finnsams påtryckningar och kommunens intresse.

§ 8.
Nästa Finnsamkonferens arrangeras i Trysil 30 maj – 1 juni. Programmet finns på nätet.

§ 9.
Skogsfinsk arkeologikurs 5 p. Arrangeras av Mitthögskolan med Finnskogsmuseet i Skräddrabo som föreläsningslokal. Professor Stig Welinder är ansvarig.

§ 10.
Finnsams höstkonferens beslutas förlagd till Svartviken, St. Skedvi, i östra Dalarna. Maths Östberg tar nödiga kontakter och samordnar.

§ 11.
Från Skansens sida föreligger ev. önskemål om arrangemang kring Finngården på nytt under sommarsäsongen. Utfallet av de genomförda dagarna på Skansen motsvarar dock inte nerlagt arbete. Beslutas att leta alternativa marknadsförings- och informationsinsatser, vilket diskuterades utan beslut. Erhållna medel enligt paragraf tre kan även användas för Skansendag.

§ 12.
Ang. bidragsansökningar beslutas att ordförande Maud Wedin utan särskilda beslut söker de medel som behövs för projekt och utgivningar. Till finansiering av utgivningen av Segerstedtska samlingen har sökts från Längmanska kulturfonden. Under februari kommer ansökningar att sändas till Kulturfonden för Sverige och Finland samt Letterstedtska föreningen.

§ 13.
Under rubriken nya projektidéer diskuteras ev. utgivning av Gottlunds runor, som har översatts av Lars Huldén. Kontakt med professor Huldén måste i så fall tas. Inga beslut fattas i ärendet.

§ 14.
Under föregående möte uppkom tanken på ett särtryck av Birger Nesholens artikel om byggnadsskicket på Finnskogen i boken Det skogsfinska arvet med Birgers egna foton utgiven i såväl norsk som svensk språkdräkt. Birger meddelar att det inte går nu utan av tidsskäl ställs på framtiden.

§ 15.
Diskuteras Sigurd Erixons arkiv vid Nordiska muséet. Översikt saknas. Det skulle kunna vara ett framtida projekt att åstadkomma ett dylikt.

§ 16.
Mötet avslutas med lunch.

Anita Vannevik
Sekreterare

Maud Wedin
Ordförande

Inga-Greta Lindblom
Justeringskvinna

FINNSAM-konferensen i Torsby vintern 2003

Av: Tor Eriksson, Örebro

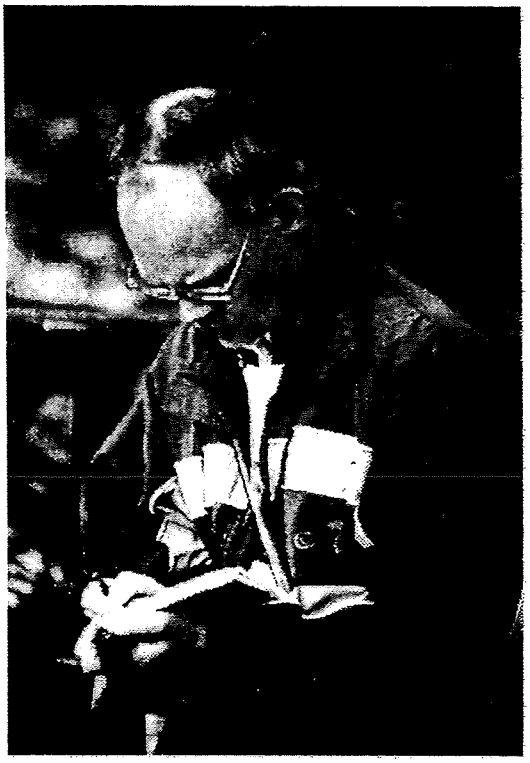

Söndagen den 2 februari

Årets arkivkonferens skulle egentligen ha ägt rum i Åbo, men p.g.a. prisläget ändrades våra planer. Torsby Finnkulturcentrum tog då med kort varsel över arrangemanget. I ett vintrigt Värmland träffades vi så först för ett ledningsgruppsmöte med de frågor som var aktuella. När våra funderingar hade dryftats gick vi upp till matrummet för att avnjuta ett par tallrikar vällagad soppa. Konferensdeltagarna samlades sedan en trappa ner, där Inga-Greta Lindblom hälsade oss välkomna till Torsby Finnkulturcentrum. Hon presenterade verksamheten på Torsby herrgård och tog oss med runt på en guidning i huset. Vi fick uppleva den fantasieggande utställningen "Niittaho – den blommande svedjeängen".

Nästa programpunkt blev "Finnskogsforskning - av idag". Jan Myhrvold och Niclas Persson redogjorde för metoder och studier kring de skogsfinska släktenas utbredning och hur de kan spåras. Tanja, utbytesstudent från Norra Karelen, spelade sedan på kantele för oss. Arne Vannevik plockade fram några godbitar ur Richard Brobergs samling på Torsby herrgård. Inkvarteringen skedde sedan på hotell Björnidet, där middagen stod framdukad lite senare. Till herrgården begav vi oss så småningom åter för några timmars avkoppling i deras sköna fåtöljer. Till stämningen bidrog vin, öl, kex, ost och vindruvor. En promenad tillbaks till Björnidet avslutade dagen som hade varit mycket trivsam.

Måndagen den 3 februari

Frukost på Björnidet och så iväg till Torsby Finnkulturcentrum. Albrekt Segerstedts bilder inlagda på CD-rom visades för församlingen. Vid ett bord slog sig sedan ett gäng ned för att samtala om utgivningen av Segerstedtska samlingen. Andra deltagare började leta efter intressant källmaterial ur Finnkulturcentrets rika arkiv. Kaffe med bröd fanns också att låta sig väl smaka av. En efter en lämnade konferensdeltagarna herrgården efter att vi hade tackat Inga-Greta, Berit och de andra på Finnkulturcentret för en mycket lyckad helg. Det hade snöat kraftigt under dagen så bilen måste först skottas av innan vi avreste från Torsby mot Ludvika där jag skulle ta tåget ned mot Örebro.

Tørberget Historielag ønsker dere velkommen til FINNSAM's Vårkonferanse 30/5 - 1/6 2003.

Overnatting vil skje på TRYSILTUNET, som ligger på sørsiden av Trysilfjellet. Det er små leiligheter med plass til to i hvert rom. Sengetøy må medbringes. Kart blir sendt ut senere.

Konferansens tema vil være **Finnene og Skogen.**
Vår hovedforedragsholder blir Gabriel Bladh.
Deltageravgift vil være ca. 800 NOK eller 960 SEK.

Foreløpig program.

Fredag 30/5:

12.00 Innkvartering
12.30 Lunsj
13.00 Avreise til Storsvea
14.00 Vandring langs Finnskogsleden fra Storsvea til Håberget i Elverum
Finnskog – (Ca. 5,5 km) Kaffe ved Nygaarden.
16.30 Avreise fra Håberget
18.00 Underholdning og middag på Solbakken, Trysil Bygdetun.

Lørdag 31/5:

08.00 Frokost
08.30 Foredrag av Gabriel Bladh.
10.00 Kaffepause
10.15 Gabriel fortsetter
11.45 Avreise med buss til Varåholla
12.15 Lunsj i Varåholla
13.00 Avreise – via Tørberget til Fløtermuseet ved Osensjøen
15.30 Retur til Trysil
17.00 Foredrag av Frank Robert Lund fra SB Skog
18.30 Middag med Trysil kommune
20.30 Vises filmen "Finnskog og Trollskap" med Nitahå-Jussi

Søndag 01/06:

08.30 Frokost
09.00 Finnsam-konferansen
11.00 Kaffe i ljørkoia til Magne Kjellstad
12.30 Lunsj

Ønskes enerom – tillegg kr. 200,-.
For deltagelse kun lørdag /søndag: Kr.600 (nok) eller Kr. 720 (sek)

Vennligst gi beskjed om det ønskes vegetarmat.

Påmelding: kan skje via e-mail: ola-tang@online.no
- eller Mary G. Tangen, Nordholt, NO-2429 Tørberget,
- eller tlf. +47 62 45 47 17, innen 1. mai .

Kassören informerar:

En påminnelse till dig som ännu inte har betalt medlemsavgiften. Ungefär etthundrasjuttio medlemmar har förnyat sitt medlemskap i Finnsam, och jag väntar på drygt sjuttio inbetalningar till.

Avgiften är oförändrad 110 kronor och gäller för en tid av två år. Vill du betala för en längre tid på en gång går det naturligtvis bra, men betala för ett jämnt antal år. Det underlättar administrationen.

Använd helst det inbetalningskort som bifogades Finnsaminformation nr 4, 2002 .På det inbetalningskortet finns nämligen dina avsändar-uppgifter förtryckta.

Tor Eriksson

Utbildningtips:

Institutionen för humaniora
Mitthögskolan
Härnösand

Skogsfinsk arkeologi, 5 poäng, 2003

Alla är välkomna till undervisningstillfällena. De som så önskar kan registrera sig som studenter och delta i examen och erhålla högskolepoäng. Då är närvaro den 24 maj obligatorisk.

Anmälan till kursen görs vid det första undervisningstillfället.

Undervisningen äger rum i finnskogsmuseet i Skräddrabo, 20 km söder om Edsbyn utefter väg 294 mellan Falun och Edsbyn. Lunchmat medtages.

Huvudlärare kommer att vara Stig Welinder 0611-86180, 023-772048; stig.welinder@mh.se (www.hum.mh.se/arkeologi/skogsfinnar.html)
Lärare i utställningsarbete (examen) Jenny Karlsson.

Föreläsningsundervisning och examen:

29 mars	
10-12	Introduktion. Vad är arkeologi?
13-15	Arkeologins människosyn
15-17	Examensförberedande diskussion
26 april	
10-12	Arkeologisk källkritik
13-15	Etnoarkeologi och tolkning
15-17	Examensförberedande diskussion
24 maj	
10-12	Arkeologiska dateringsmetoder
13-17	Examensredovisning

Fältkurs:
Deltagande i minst åtta fältarbetsdagar. Följande möjligheter finns:

(1) Kartläggning av finntorp i Hälsingland. Två eller tre veckoslut som bestäms i samråd med Maths Östberg och kursdeltagarna
(2) Mitthögskolans fältkurs, arkeologi A. En vecka inklusive resdagar, 2-6 juni. Fäboden Munkebovallen i Oviken i Jämtland
(3) Mitthögskolans fältkurs, arkeologi B. Två eller tre veckor i september, vardagar. Platsen i Ångermanland eller Medelpad är ännu inte bestämd. Ett finntorp eller sydsamiskt vinterbetesland
(4) Utgrävning i skogstorps- och fäbodmiljö i Svartviken, Stora Skedvi i Dalarna, under juli månad. Vardagar eller veckoslut efter kursdeltagarnas önskemål

Enkla övernattningsmöjligheter kan ordnas efter behov. Deltagarna kan med fördel ha egen bil. De dagliga arbetstiderna blir ungefär 9-16. Deltagarna ombedes planlägga sitt fältkursdeltagande till undervisningstillfället den 26 april

Årsmöte med Solør Värmland finnkulturförening
hålls på Prostgårdslagårn i Torsby lördagen den 5 april kl 13.00.

Föreningen har nära 1.000 medlemmar spridda över Norden och USA. Styrelsen är norsk-svensk . Huvudordförandeskapet växlar vid varje årsmöte .
Anita Vannevik, Torsby är nuvarande huvudordförande. Kjell T. Nilsen är norsk ordförande.

Föreningen utger tidningen FINNKULTUR.
Vid årsmötet kommer Jan-Erik Björk, Källby att berätta om sin nya bok . Sammandrag av Älvdals härads domböcker 1600-1649.

Anita Vannevik
Ordf. svenska Avd

CD-nytt för släktforskare

"Register till domboken för Lindes Bergslags häradsrätt och mål rörande personer i eller med anknytning till Ramsbergs socken år 1612 – 1699" är lite mer än blott ett personregister. Mot bakgrund av min forskning om framför allt Ramsbergs socken under 9 år, har jag gjort viss varsam bearbetning av materialet. Bl. a. har jag i vissa fall kunnat ange ort- och/eller personnamn där sådant saknas och i fall de är **finnar**. Vidare har jag infogat smärre genealogiska och andra notiser.

REGISTER TILL DOMBOKEN FÖR LINDES BERGSLAGS HÄRADSRÄTT OCH MÅL RÖRANDE PERSONER I ELLER MED ANKNYTNING TILL RAMSBERGS SOCKEN ÅR 1612 – 1699 (5670 poster).

Register till stämningslista, saköreslängd, uppbuds- och lagfartsprotokoll, samt inteckningsprotokoll vid Lindes Bergslags häradsrätt år 1659 – 1699 (91 poster).

Register till urtima (extra/extra ordinarie) ting vid Lindes Bergslags häradsrätt år 1612 – 1699 (28 poster).
Dessa källor är betydelsefulla och många gånger, särskilt under 1600-talet, unik källa till vårt ursprung.
Ur genealogisk synpunkt är mål rörande skattläggning, syner, ägorätt, arvskiften och testamenten de mest intressanta. Släktförhållanden blottläggs som annars kan vara omöjliga att finna.
Föreliggande sammanställningen skall ses som en hjälp för dem som forskar på Lindes Bergslag i allmänhet och Ramsbergs socken i synnerhet.

CD-versionen erbjuder flera tidsbesparande sökfunktioner.
Pris: 170 kr. inkl. pack & porto.

Leif G:son Nygård, Berggatan 25, 70364 Örebro
E-post: nygard019.102137@telia.com.

Arne Östman har avlidit

En av finnbygdsforskningens frontfigurer under 1980 och 90-talen har gått ur tiden, 84 år ung. Arne Östman verkade huvuddelen av sitt yrkesverksamma liv i Stockholm, men hade sitt stora fritidsengagemang i hembygden kring Mjönäs och på finnskogen. Det var intressant att höra honom berätta om sitt Stockholm. Som ingenjör vid Energiverket hade han varit med att rita och konstruera viktiga, men inte alltid så spektakulära delar av huvudstadens infrastruktur. Arne hade därför också förmågan att använda den detaljrika blyertspenna i sin kulturella gärning, som han fick större utrymme för efter pensioneringen. Teckningarna på "Purala" och finnskogsbyggnaderna på Skansen är några exempel. Skisser över järnhanteringen i Sundsjön, kartor och skisser utifrån egna idéer om verksamheter och skeenden är annat.

"Min mor berättade ofta för mig, när jag var ung, att vi hade finska förfäder." "Hon var stolt över sitt ursprung." Så skriver Arne i inledningen till sin nyutgivna bok "Lång-Kristoffer". Här visar han tydligt att intresset och engagemanget i finnkulturen kom med modersmjölken, som så mycket annat viktigt i livet.

Sällskapet Gustavaforskning låg honom varmt om hjärtat. Solør-Värmland Finnkulturförenings tidskrift "Finnkultur" var han redaktör för mellan 1987 och 1996. Självklart var Arne också med på de båda konferenserna 1991 på Högskolan Karlstad, där grunden lades till FINNSAM. Där har han alltid varit ett föredöme som nätverksbyggare och informationsspridare. Det märktes hur han både trivdes med de yngre forskarkollegor han snabbt lärde känna, arbetsformerna i energiska projektgrupper och hur han mycket snabbt tog till sig av den nya teknikens möjligheter.

Resan med Mitthögskolan 1997, hans andra till Savolax och Rautalampi var en annan höjdpunkt vi fick uppleva med honom.

På senare tid lade han också ner ett idogt arbete med att scanna in och för eftertiden bevara en bildskatt på glasplåtar från sin hembygd kring Mjönäs.

Det som framför allt gladde och höll humöret uppe på Arne under de sista sjukdomsmånaderna var utgivningen av ”Lång-Kristoffer”, som tillkom med stöd från FINNSAM och Torsby Finnkulturcentrum. Han orkade tyvärr inte medverka vid den officiella presentationen. Men han var själv mycket nöjd med utformningen och fick även glädjas åt det positiva mottagandet. Vi andra gläds över att under dessa år ha fått ”dela” Arne med hans nära och kära.

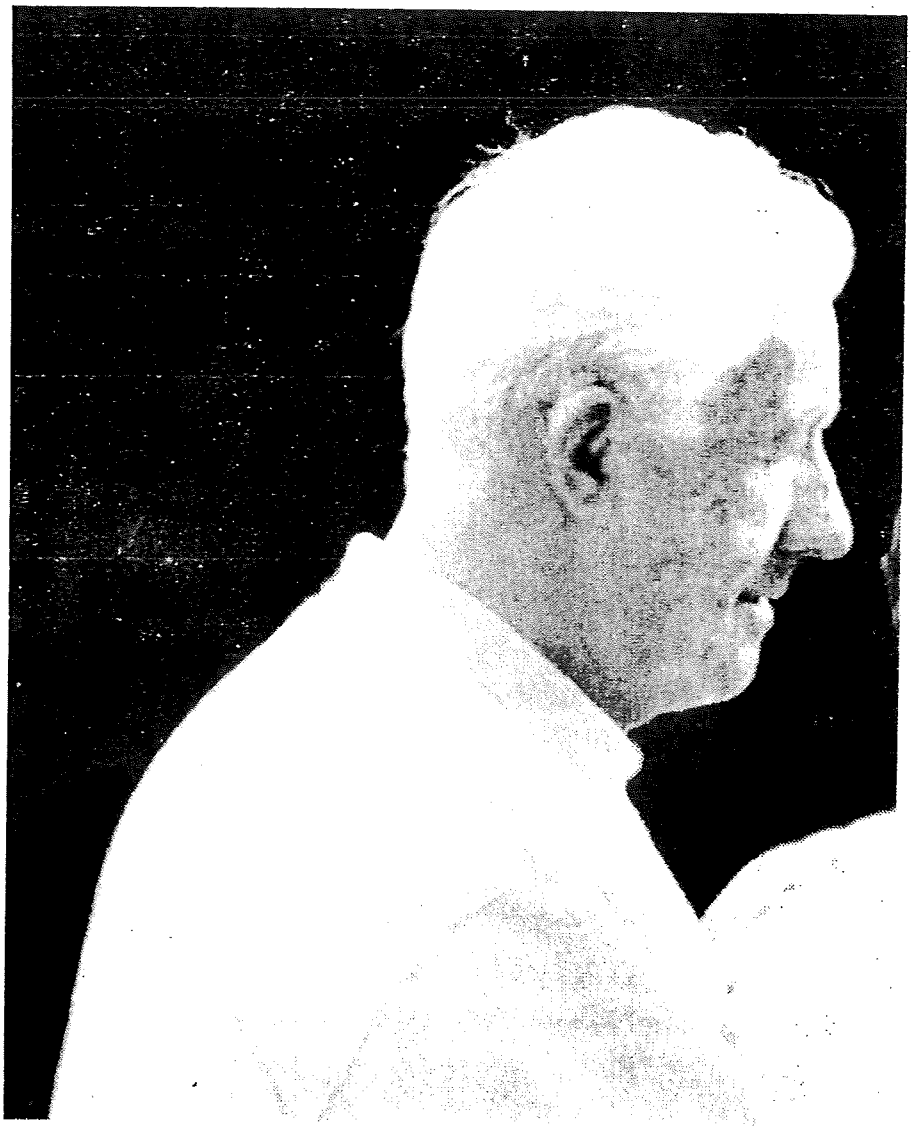

Information om FINNSAM

Postgironr Sverige	646 27 77-1
Postgironr Norge	0533.3489440
Medlemsavgift år 2003/2004	110,-

Kassör och adresslista:
Tor Eriksson, Västra Nobelgatan 22, SE-703 55 ÖREBRO
Tel: (0)19-12 08 84 (tor.eriksson@telia.com)

Skogsfinska bibliografin:
Lars-Olof Herou, Gästgivaregatan 12, SE-771 53 LUDVIKA
Tel: (0)240-169 60 (loherou@hotmail.com)

Redaktör för FINNSAM-info:
Christina Norlander, Vasagatan 20D, SE-773 30 SMEDJEBACKEN
Tel: (0)240-754 25 (christina.norlander@telia.com)

Ledningsgrupp 2002

Mellannorrland	(s-k) Maud Wedin, Bergalid 3, SE-791 32 FALUN Tel: (0)23-228 64 (maud.wedin@telia.com) (suppl) Gränt Wallin, Nyland
Gävle-Dala/Orsa	Maths Östberg, Östra Kyrkbyn 41, SE-822 91 ALFTA Tel: (0)271-101 68 (finnskogsmuseet@swipnet.se) (suppl) Barbro Sindler, Falun
Bergslagen	Christer Nilsson, Ulvsbygatan 24B, SE-654 64 KARLSTAD Tel: (0)54-21 60 22 (christer.nilsson@kil.se) (suppl) Lars-Olof Herou, Ludvika
Tiveden	Lena Gribing, Anderstorp, SE-695 94 FINNERÖDJA Tel: (0)584-202 86 (lena.gribing@telia.com) (suppl) Ingrid Gustafsson, Finnerödja
Värmland	Arne Vannevik, Brunndalsvägen 5, SE-685 33 TORSBY Tel: (0)560-712 84 (a.vannevik@tordata.se) (suppl) Inga-Greta Lindblom, Torsby
Norge södra Finnskogen	Birger Nesholen, Gruetunet Museum, NO-2260 KIRKENÄR Tel: 629473 15 (gruetunet.museum@east.no) (suppl) Per-Martin Tvengsberg, Hamar
Norge norra Finnskogen	Rolf Rönning, Skaugbergetv 54, NO-2433 HERADSBYGD Tel: 624165 67 (rolfro2@frisurf.no) (suppl) Mary G Tangen, Törberget